

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 12803
Tarih : 02.05.2021

45316

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Sayın Mehmet Muş** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla dilerim.

Filiz KERESTECİOĞLU
Ankara Milletvekili

29 Nisan 2021 tarihinde başlayan ve şimdilik 17 Mayıs 2021 tarihine kadar sürmesi beklenen pandemi kısıtlamaları nedeniyle gıda tedarik zincirinin her bir aşamasında ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Çiftçi artan girdi maliyetlerine rağmen üretime devam etmekte ancak ürünlerini satamamaktadır. Özellikle depolama olanağı olmayan ve dalında bekletilemeyen yaş meyve ve sebzesini satamayan üreticinin ürünlerini çöpe dökmek zorunda kaldığı, soğan üreticisinin ürünü toplamadan tarlasını sürdüğü basına yansımaktadır. Bayram süresince birçok firmanın çiğ süt alımını durduracağını açıklamasından sonra süt üreticileri de önlem alınmadığı takdirde benzer sorunlarla karşılaşacakları konusunda endişe duymaktadır.

Tarımsal ürün tedarikindeki en önemli halkalardan biri olan haller ve komisyoncular ise, ürün tedarik ettikleri pazarlar, lokantalar, oteller gibi pek çok işletmenin kısıtlamalar nedeniyle kapalı olduğunu veya çok sınırlı kapasiteyle hizmet verdiğini, bu nedenle arz-talep dengesinin bozulduğunu belirtmektedir.

Tarımsal üretim ve tedarik zinciri üzerinde yaratacağı olumsuzluklar hesap edilmeden, çiftçinin ürününü nasıl satacağı planlanmadan alınan kısıtlama kararları sonucunda, birçok üretim bölgesinde arz fazlası ürünler alıcı bulamadığı için çöpe gitmiştir. Dahası tedarik zincirindeki aksaklıklar üretici fiyatlarını etkilemiş, özellikle zincir marketler gibi büyük tedarikçilerin fiyat kırma girişimlerinin de etkisiyle, birçok üründe fiyatlar üretim maliyetini dahi karşılayamayacak şekilde düşmüştür. Pandeminin başından bu yana tedarik sisteminde yaşanan aksaklıklar ve son kısıtlamalar sonucunda zarar gören çiftçiye ise bu zararını telafi edecek hiçbir destek sağlanmamıştır. Öte yandan çiftçiler gibi tüketiciler de zincir marketlerin insafına terkedilmektedir. Çiftçinin ürününü yok pahasına dahi satamadığı dönemde gıda fiyatlarında hiçbir düşüş olmamaktadır. Çıkarılan ek genelge ile pazarların haftada tek gün açılması ise ne çiftçinin ne halcinin ne pazarcının ne de tüketicinin sorununa çözüm getirmektedir. Çiftçinin bugün yaşadığı sorunlar ise gıda enflasyonunu kaçınılmaz şekilde tetiklemektedir.

Bu bağlamda;

1. Çiftçinin ürününü satabilmesi, pazarcı esnafının satışa devam edebilmesi için pazarların açılması veya pazarcıların mahalle aralarında satış yapabilmesi gibi alternatif yollar bulmaya yönelik bir çalışmanız bulunmakta mıdır?
2. Hal Kayıt Sistemi (HKS) verilerine göre yaş meyve sebze hal içi ve hal dışı ticaretin büyüklüğü ve dağılım oranı nedir?
3. 2020 yılında Hal Kayıt Sisteminde aylara göre bildirim sayıları nedir?
4. 2020 yılında Hal Kayıt Sisteminde bildirimci sınıflarına göre, bildirimci sayıları ne kadardır?
5. 2020 yılında Hal Kayıt Sistemi haricinde gerçekleşen yaş meyve sebze ticaret hacminin ne kadar olduğu tahmin edilmektedir?
6. 2020 yılında pazarcı esnafı, hal esnafı sayıları ile bunlara ait firma sayıları nedir?
7. Hal Kayıt Sistemi verilerine göre 2020 yılında İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya, Adana ve Diyarbakır illeri için ayrı ayrı belirtilmek üzere, ne kadar sebze meyve girmiştir? Ne kadarı hali içi ne kadarı hal dışı tedarik edilmiştir?
8. Kovid-19 önlemleri kapsamında Mart 2020'den bugüne, hallerle ilgili yapılan düzenlemeler nelerdir?
9. Hal Kayıt Sistemi verilerine göre yaş meyve sebze ticareti üzerinden 2020 yılında toplanan rüsum vergisi ne kadardır?
10. Yaş meyve sebze ticaretinde aracılara aradan çıkarmak amacıyla hataya geçirilen Dijital Tarım Pazarı üzerinden yapılan ticaretin hacmi ne kadardır?